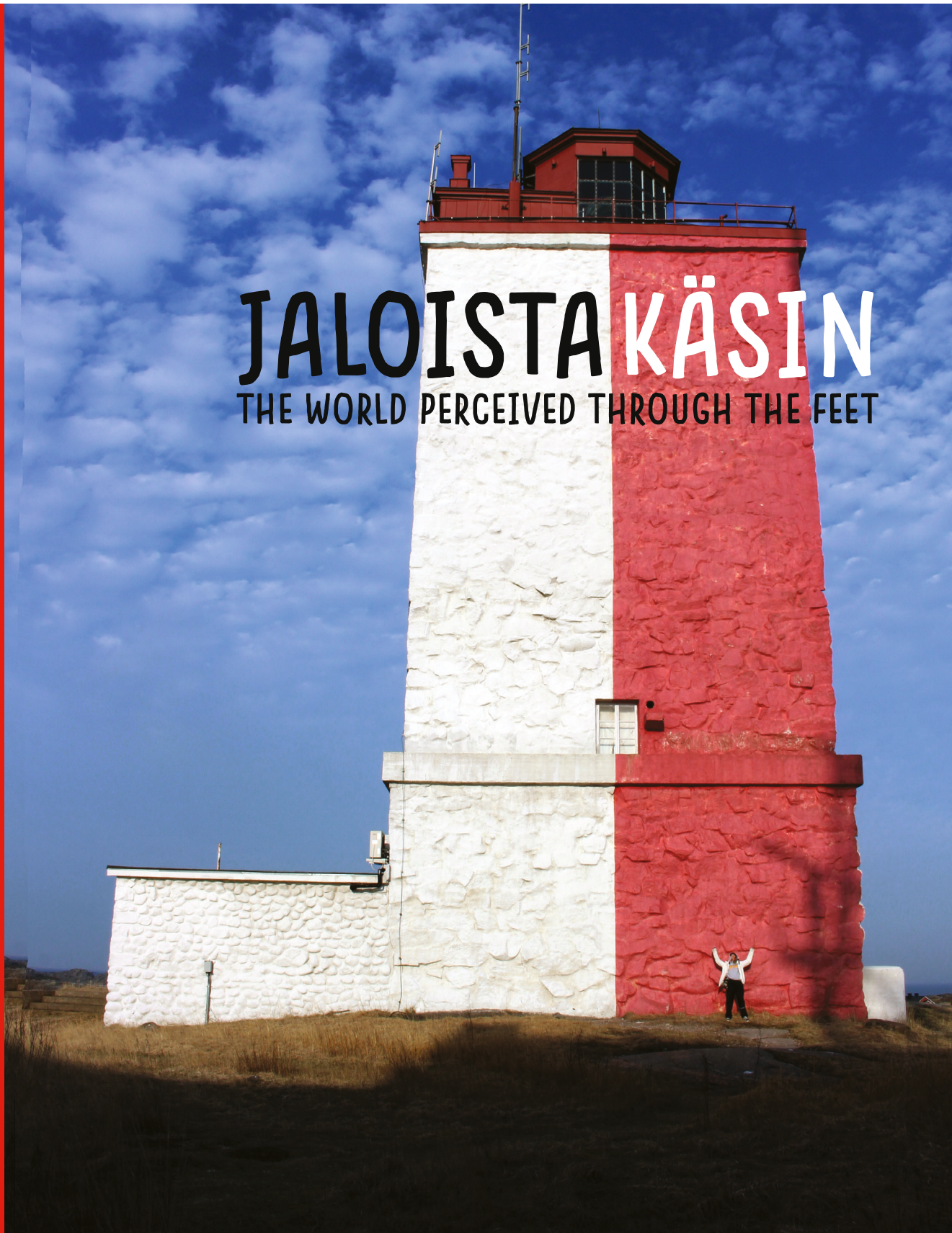

JALOISTA KÄSIN / THE WORLD PERCEIVED THROUGH THE FEET

JALOISTA KÄSIN

THE WORLD PERCEIVED THROUGH THE FEET

SISÄLLYSLUETTELO

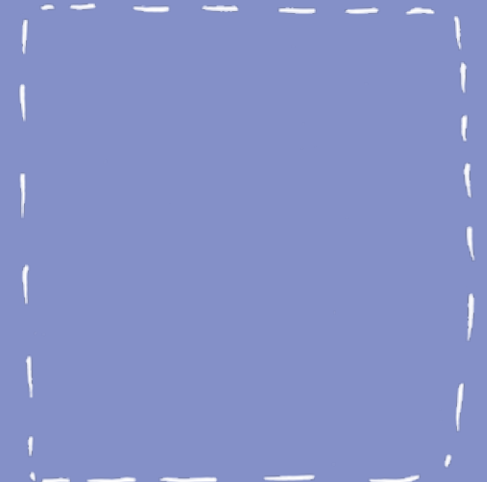
MOII
Oon
kannu.
Älä anna
mun häiri-
tä sun
luku koke-
musta <3
!!!

2

KÄYTTIS

saat koskea
tähän kirjaan

saat pirttiä
tähän kirjaan

saat maistaa
tätä kirjaa...??

saat kirjoittaa
tähän kirjaan

3

Tämä kirja on matkakirja, tehtäväkirja, kävelykirja - ajattelulle avoin kirja.

Käveleminen oli kuvataiteellisen ilmaisun lähtökohtana taiteen perusopetusta kehittävässä Jaloista käsin –hankkeessa. Etsittiin yhteyttä liikkeen, ajatuksen ja ilmaisun välillä. Tämä opetushallituksen tukema hanke käynnistyi syksyllä 2017 ja päättyi vuoden 2018 lopussa. Hankkeen osapuolia olivat Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Hämeenlinnan visuaalisten taiteiden koulu Aimo sekä Taito käsityö- ja muotoilukoulu Helmi. Yhteistyökumppaneita olivat Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö ja Liiviläisten liitto Latviassa.

Hankkeen teemaa käsiteltiin koulutuntien puitteissa sekä työpajoissa ja leirikoulussa kouluajan ulkopuolella. Lukuvuoden aikana kävelimme ja aistimme ympäristöä koulun lähimaastossa ja leirikoulumatkojen puitteissa kauempanakin. Matkat ovat suuntautuneet Janakkalan Laurinmäen metsäiseen, kulttuurihistorialliseen maisemaan, Turun ulkosaaristoon Utön majakkasaareen ja Latviaan, Kolkkan niemimaan lähes autioille hiekkarannoille. Viimeisen leirikoulun vietimme Hämeenlinnan Aimokoululla.

6

KOLKA

UTÖ

LAURINMÄKI

Laurinmäen alueella aika tulee vastaan, kiertyy nykyhetkeen ja menneeseen. Rautakautiset kalmistolöydöt ja uhrikivet, Pyhän Laurin keskiaikainen kirkko, juoksu- ja taisteluhaudat 1900-luvun alusta sekä Hakoisten linnavuoren alue tekevät historiaa näkyväksi. Linnavuorelta, jonne kiipesimme räntäisessä syyssä, näkee kauas – ajassa ja paikassa.

Utö on Suomen eteläisin asuttu saari, eräs meren rajaama ääripiste. Utössä on myös muita rajoja – armeijan käyttöön rajattuja alueita ja muuttolinnoille aika ajoin rajattuja rantaheinikkoja ja -kivikkoja. Pienellä maa-alueella on rajoja rajojen sisällä ja muun muassa tästä syntyy paikan ainutlaatuisuus. Saaren ääriviivat ja rajat piirtyvät mieleen kävellessä.

Kolkassa vaelsimme neljän päivän ajan niemimaan itärannalta länsirannalle, matkaa kertyi nelisenkymmentä kilometriä. Reitti kulki meren äärellä, toisella puolella vesi ja toisella puolella hiekkadyynit ja männiköt. Kolkassa rajat ovat kaukana. Meren ja ilman jatkuva, milloin hitaalta milloin nopealta tuntuva liike, synnyttää tunteen rajattomuudesta. Tätä rantaa voisi kävellä loputtomiin. Vapaus on lähellä.

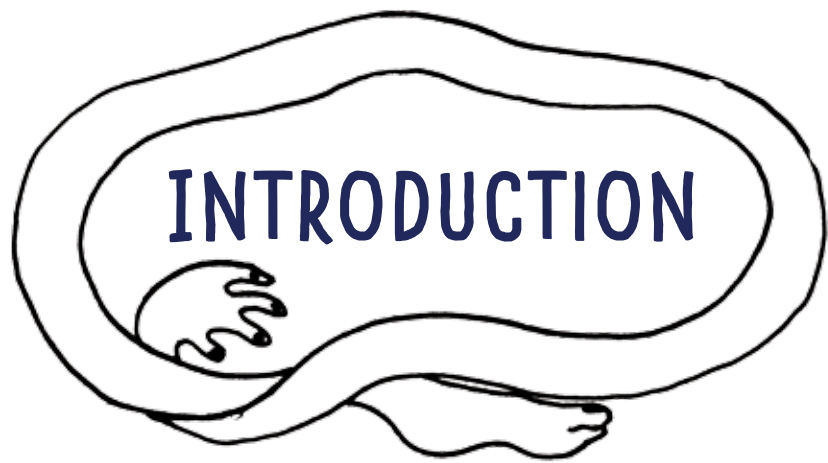
Kolkkan läntisillä rannoilla tutustuimme myös vanhoihin liiviläiskyläihin. Liiviläisyys kielineen ja perinteineen on katoavaa kulttuuria, jota Liiviläisten liitto pyrkii toiminnallaan elvyttämään ja vaalimaan. Vaellus päättyi Mazirben kylään, joka on liiviläiskulttuurin keskus Kolkkan niemimaalla. Mazirben kesäkoulussa perehdyttiin mm. suomen ja liivin kielten sukulaisuuteen.

Tämä kirja on matkakirja, tehtäväkirja, kävelykirja – ajattelulle avoin kirja.

7

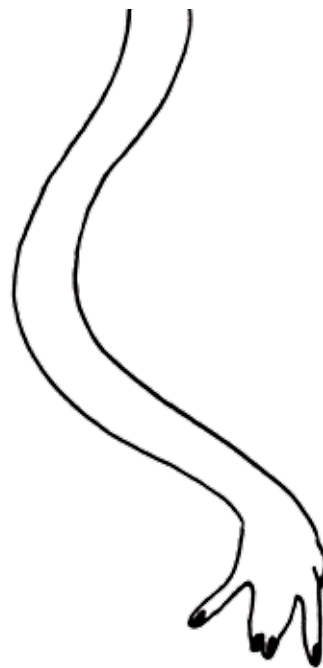

Walking was the starting point of the visual art expression during The World Perceived through the Feet project—an effort to develop basic education in the arts. The interconnectedness of movement, thought and expression was experienced during the project. Funded by The Finnish National Agency for Education, the project started in the autumn of 2017 and was brought to completion by the end of 2018. The parties involved in the project were Hyvinkää Art School for Children and Young People, The AIMO School of Visual Arts in Hämeenlinna, and Crafts School Helmi. The cooperation partners were Art Centre for Children and Young People Foundation and The Livonian Union in Latvia.

The theme of the project was worked on during classes and outside school hours in workshops and camp schools. During the school year, we have been walking and sensing the environment in the vicinity of the school, and travelled farther away during the camp school trips. The destinations of the trips were the forest-clad cultural-historical area Laurinmäki in Janakkala, the lighthouse island of Utö in the outer Turku archipelago, and the nearly vacant beaches of the Kolka peninsula in Latvia. The last camp school took place at The Aimo School in Hämeenlinna.

A total of 32 pupils and 12 teachers participated in the camp schools. The workshop instructors and lecturers were visual artist Eero Yli-Vakkuri in Janakkala, dance artist Sari Palmgren and visual artist Tero Niskanen in Utö, Livonian culture expert Ieva Ernštreite and student of architecture Hanna Tamminen in Kolka, and the performance arts collective Toisissa tiloissa at the Sleepover camp school in Hämeenlinna. In these workshops, both pupils and teachers were learners. The content of the project as well as the artworks created during it, were displayed in the Villa Arttu Gallery at the end of 2018.

In the Laurinmäki area, the visitor is embraced by time that winds itself around the present and the past. The burial ground finds and sacrificial stones from the iron age, the medieval Church of St. Lawrence, the trenches from the beginning of the 20th century, and the Hakoinen castle hill area make history visible. The castle hill, which we climbed one autumn day through sleet, is a place that lets you see far and wide—in space and time.

Utö is Finland's southernmost inhabited island, in a sense, an extremity bordered by the sea. Utö has other borders as well: military areas and coastal meadows and stony areas that are, during specific seasons, demarcated as areas for migratory birds. A small surface area has many borders within borders, which, among other things, contributes to the unique character of the place. The contours of the island and the various borders are drawn in the mind through walking.

In Kolka, we wandered for four days from the eastern shore of the peninsula to the western shore, covering about 40 kilometers. The route wound its way along the seashore, with water on one side, sand and pine forest on the other. In Kolka, borders are at a distance. The continuous movement of the sea and air—sometimes appearing slow, sometimes quick—gives rise to the feeling of limitlessness. It is as if you could walk on the beach endlessly. Freedom is near.

On the western shores of Kolka, we also familiarized ourselves with old Livonian villages. Livonian language and traditions represent a vanishing cultural heritage that The Livonian Union seeks to revive and promote through its activities. The end point of the hike was the village of Mazirbe—the center of the Livonian culture in the Kolka peninsula. In the summer school that took place in Mazirbe we learned, for example, about the genetic relationships between Finnish and Livonian languages.

This is a book of travels, a book of exercises, a book of walks—a book open to thought.

MAAILMA JALOISTA KÄSIN KATSOTTUNA

THE WORLD PERCEIVED THROUGH THE FEET

PÄIVI VENÄLÄINEN

Kuvanjakopalvelu Instagramissa tulee vastaan eri paikoissa otettuja kuvia, joissa näkyvät kuvan ottajan jalat. Jalat kuvassa viestivät: ”I was here” ”Hei, olen täällä!” ”Katsokaa, tällaisessa paikassa olen.” Se, mitä jaloissa on – villasukat, lenkkitosut, vaelluskengät, kumisaappaat, juhlakengät tai paljaat varpaat – kertoo hetken tunnelmasta ja tilanteesta, jossa ollaan.

Jalkojen ottaminen mukaan kuvaan määrittää sitä, mistä kuvakulmasta ympäristöä katsoo ja millainen vaikutelma paikasta välittyy. Maailmaa katselee jaloista käsin. Tällaiset kuvat tuovat hyvin esille sen, miten me ylipäänsä katselemme maailmaa omasta itsestämme käsin. Vaikka joku toinen istahtaisi samaan paikkaan ja oikaisisi jalkansa samalla tavalla kuin sinä ja nappaisi kuvan paikasta niin, että siinä näkyvät jalat, olisi kuva erilainen kuin sinun ottamasi. Olemme erilaisia ja kohdistamme kamerankin hieman eri tavalla.

Tällaista maailmassa oleminen on. Jokainen meistä tarkastelee sitä ja kokee sen vähän eri tavalla. On tärkeää ymmärtää ja muistaa tämä, jotta tulee toimeen maailmassa. Kasvatettaessa lapsia, nuoria ja aikuisiakin on tärkeää saada heidät oivaltamaan oma ja muiden omalaatuisuus ja ainutkertaisuus sekä kunnioittamaan sitä. Kasvatus ei ole vain maailmassa olevien asioiden opettamista vaan sen tehtävä on myös opettaa olemassaoloa, sitä miten olla maailmassa ja maailman kanssa.

Maailmassa olemista oppii keskustelemalla, kuuntelemalla ja yrittämällä ymmärtää toisia, heidän ajatuksiaan ja näkemyksiään – käymällä dialogia toisten kanssa. Myös maailman kanssa voi käydä dialogia. Havainnoimalla ja aistimalla sitä eri tavoin, katsomalla, kuuntelemalla, haistamalla, maistamalla, tuntemalla ja liikkumalla. Olemalla avoin sille, mitä maailmalla on kerrottavana ja kysyttävänä. Luopumalla ajatuksesta, että on maailman keskipiste, vaikka olemmekin itsellemme keskellä maailmaa.

Yksi tapa olla dialogissa on taide. Taide esittää kysymyksiä sekä sitä tehtäessä että koettaessa. Etsittäessä vastauksia näihin kysymyksiin tapa olla maailmassa muuttuu, syvenee ja laajenee. Taide ei vain selitä ja esitä ihmisen ulkopuolella olevaa maailmaa, vaan taiteen äärellä ihminen käy dialogia myös itsensä kanssa. Taide voi antaa muodon omille havainnoille, ajatuksille, toiveille ja haluille. Taide voi myös häiritä olemista ja ajatuksia. Silloinkin se muuttaa ajatteluamme. Taide voi opettaa.

Taideopetus voi olla teknisen taidon opettelua tai siinä voidaan korostaa sitä, että jokaisen on saatava ilmaista itseään. Kummassakin olennaista on havaintojen tekeminen ja dialogin käyminen käytössä olevan materiaalin ja välineen kanssa. Mitä ne vaativat minulta, mitä minä toivon niiltä. Usein taideopetusta perustellaan sillä, että sen avulla ihmisen erilaiset taidot kehittyvät. Taide ei kuitenkaan ole vain väline muiden asioiden opiskelussa ja oppimisessa. Taide on itsessään ihmisenä kasvamisen paikka ja oppimisen ympäristö. Taide on ihmisen luontainen tapa olla maailmassa.

Jaloista käsin –hankkeessa taiteen harrastaminen vei lapset, nuoret ja aikuiset Hämeen havumetsään, karun kauniiseen saaristoon ja täydenkuun alle loputtoman pitkälle hiekkarannalle. Jalkaisin edettäessä ja paikkoihin pysähdellessä oltiin osa ympäristöä. Katseltiin, kuunneltiin, haisteltiin, havainnoitiin, annettiin ympäristön ja maailman puhutella ja kysellä asioita. Tehtiin tutkimusmatka siihen, mitä käveleminen synnyttää. Miltä maailma näyttää, kun sitä tutkii jaloista käsin?

Searching through the photo and video-sharing service Instagram will bring up photos people have snapped of their feet on a wide variety of locations. The feet in the picture seem to be saying: “I was here”, “Hello, here I am”, “Look at me, look at this place!” The footwear—wool socks, trainers, hiking boots, rubber boots, festive shoes—or bare toes capture the mood and moment.

Photographing one’s own feet determines the perspective from which we are orienting towards the world and what kind of impression of the location is mediated via the images. At such moments, we are perceiving the world through the feet. In general, such images are a fine indication of the fact that we are the perspective from which we experience the world. Although many others might come to the very same location after you and position their feet for a photo just like you did, the resulting image will always be different. Because we are different and this also shows in our way of using the camera.

This is what being in the world is like. Each and every one of us has a somewhat different perspective on—and, thus, unique experience of—the world. It is important to bear this in mind in order to be able to get along in the world. When educating children, young people and even adults, it is important to help them gain the insight that they are one of a kind—unique individuals—and as such worthy of respect. Education does not only mean teaching someone something about the things that are in the world. It is also an act of guiding people towards awareness of the significance of being in our lives—being in and with the world.

We can become more aware of our being in the world by having discussions, by listening to others, by trying to understand them, their thoughts and views—by engaging in dialogue with others. You can also enter into dialogue with the world. By sensing and perceiving it in various ways, by looking at it, by listening to its sounds, by smelling, tasting, feeling and moving. By being open to the world’s stories, by lending an ear to its questions and concerns. By letting go of the idea that we are the center of the universe, even though our own perspective on the world always already positions us at its very center.

Art constitutes one medium for dialogue. Art asks us questions whenever we are creating it and whenever we are experiencing it. When we actively seek answers to these questions, our way of being in the world changes, deepens and expands. Art does not only explain and represent the world as somehow existing out there, separate from the individual, but positions the individual in dialogue with him or herself. Art can provide shape for our perceptions, thoughts, wishes and desires. Art can also distract us and our thoughts. Even then it transforms the way we think. Art can teach us.

Art teaching can consist of learning technical skills or it can emphasize the fact that everyone should be free to express themselves. In both cases, active perception and dialogue with the materials and media are essential. What do they require from me, what do I want from them. Often the existence of art teaching is justified by the argument that it helps build different kinds of skills. However, art cannot be reduced to a medium of studying and learning something that lies beyond art itself. Art is a place of learning and a place where we can grow and develop as human beings. Art is our natural way of being in the world.

The World Perceived through the Feet project took children, young people and adults into a coniferous forest in the Häme region, to an archipelago of rugged beauty, and to a seemingly endless sandy beach clad in moonlight. Journeying on foot, stopping here and there, we were part of the environment. We were looking, listening, smelling, perceiving—letting the environment and the world look upon us, address us and to ask us questions. We made an expedition into that which comes to being through walking. What does the world look like when we perceive it through the feet?

HARJOITE 1

KESKUSTELUJA KÄVELYREITIN VARRELLA

Kävele tuttu ja outo reitti.

Pysähtele.

Poimi reittien varrelta asioita.

Isoja ja pieniä.

Kaukaa tai aivan läheltä jalkojesi juuresta.

Tutki asioita.

Mitä materiaaleja ne ovat?

Millainen suhde niillä on ympäristöön?

Kuuluvatko ne sinne luonnostaan vai ovatko ne keinotekoisia?

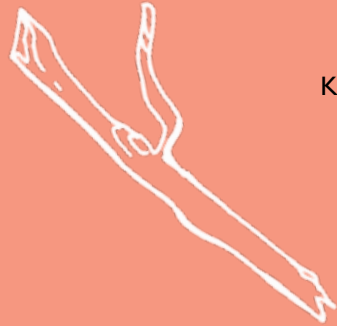
Sopivatko ne ympäristöön?

Millainen historia niillä voisi olla?

Mitä ne tuovat mieleesi?

Mitä niillä on kerrottavana sinulle?

Mitä sinulla on niiltä kysyttävänä?

Tee teos.

Teossarja tai sarjallinen teos vapaalla tekniikalla asioista,

joiden kanssa keskustelit

reittien varrella.

Kirjoita kuvien yhteyteen keskustelu, jonka kävit kuvaamasi asian kanssa.

EXERCISE 1

WALKING CONVERSATIONS

Take a walk along a familiar route and a route that is yet unknown to you.

Stop here and there.

Pick up things along the routes.

Large and small ones.

Some things that lie right at your feet, and some others that are farther away.

Examine things.

Of what material are they composed?

What is their relationship to the environment?

Do they belong there by nature or are they artificial?

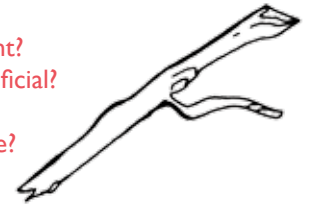
Do they fit in the environment?

What kind of history do you think they have?

What do they bring to your mind?

What are they telling you?

What questions do they evoke in you?

Create an artwork.

A series of works or a work consisting of a series of images with a free technique depicting things that you encountered and conversed with along the routes.

In connection with the images you produced, write out the conversation that you had with the thing you have depicted.

An alternative method – A comparative study

HARJOITE 2

TUTKIMUSMATKA JALKOJESI ELÄMÄÄN

Seuraa jalkojesi elämää päivän tai useamman ajan.
Kun kuljet tai olet paikallasi, ajattele jalkojasi.
Katsele jalkojasi.

Mihin astut?

Miltä jaloissasi tuntuu?

Millaisessa asennoissa jalkasi ovat liikkuessasi ja paikallaan ollessasi?

Millaisia askeleita otat?

Millaisia liikkeitä teet jaloillasi?

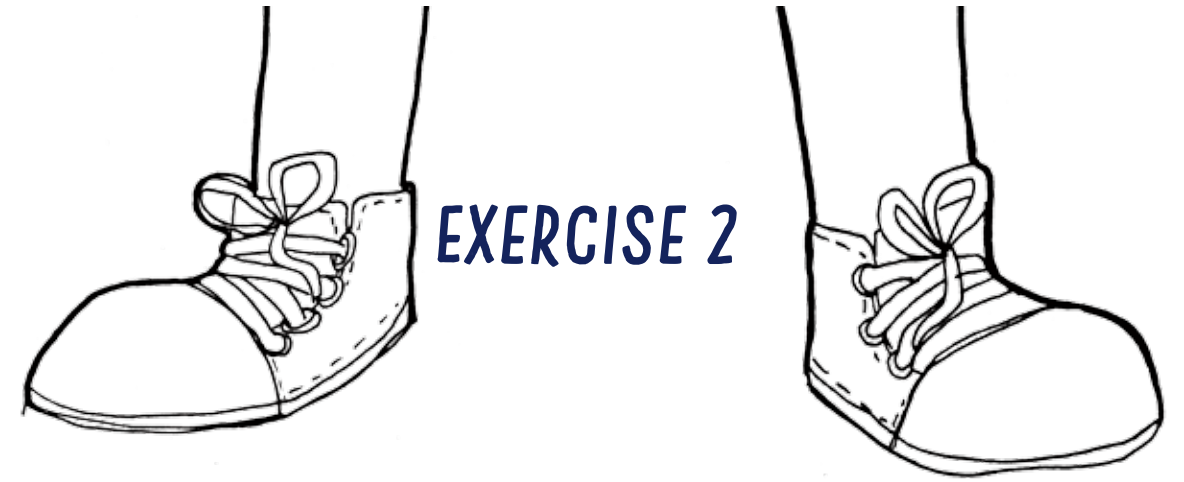
Miten pysähdyt?

Millaisissa ympäristöissä ja maastoissa jalkasi kulkevat?

Tee kuvallinen päiväkirja jalkojesi elämästä piirtämällä, maalaamalla,
valokuvaamalla,
videoimalla ja julkaise se vaikka Instagramissa.

Artikkelin lähteenä on käytetty kasvatustilsofi Gert Biestan kirjaa Letting Art Teach (2017) ArtEZ Press.

EXERCISE 2

BE WHERE YOUR FEET ARE

Pay attention to what your feet are doing for one or more days.
When you are moving or when you are stationary, think about your feet.
Observe your feet.

What do you step on?

How do your feet feel?

What is the position of your feet when you are moving and when you are stationary?

What kind of steps do you take?

What kinds of movements do you make with your feet?

How do you come to a halt?

What kinds of environments and terrain do your feet cover?

Create a visual diary of the things your feet do by drawing, painting, taking photographs or by making videos, and publish it on Instagram, for example.

The article is based on a book by the philosopher on education Gert Biesta entitled Letting Art Teach (2017) ArtEZ Press

KEHITTÄKÄÄ ITSELLENNE LUKIHÄIRIÖ JA ISTUKAA LATTIALLA

THINK LIKE A DYSLEXIC AND SIT ON THE FLOOR

EERO YLI-VAKKURI

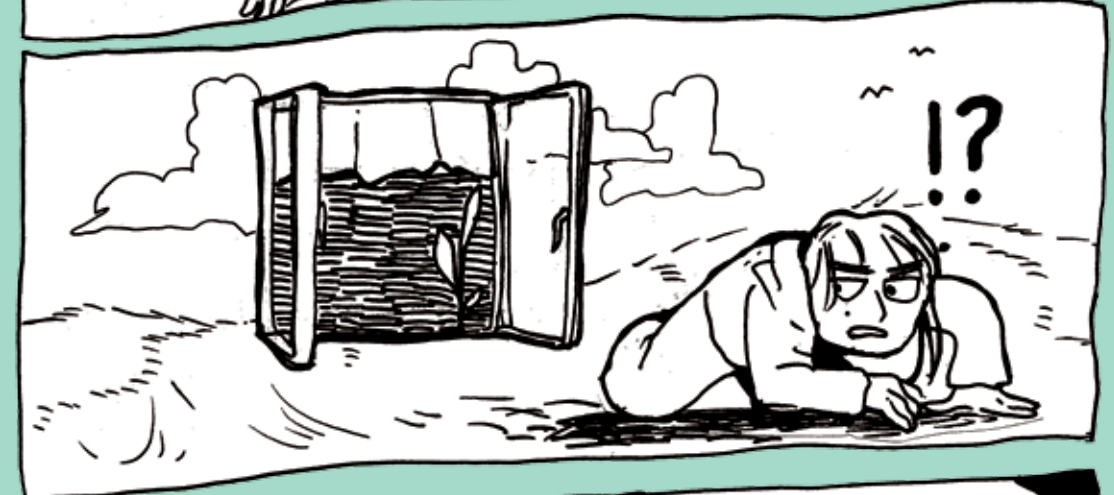
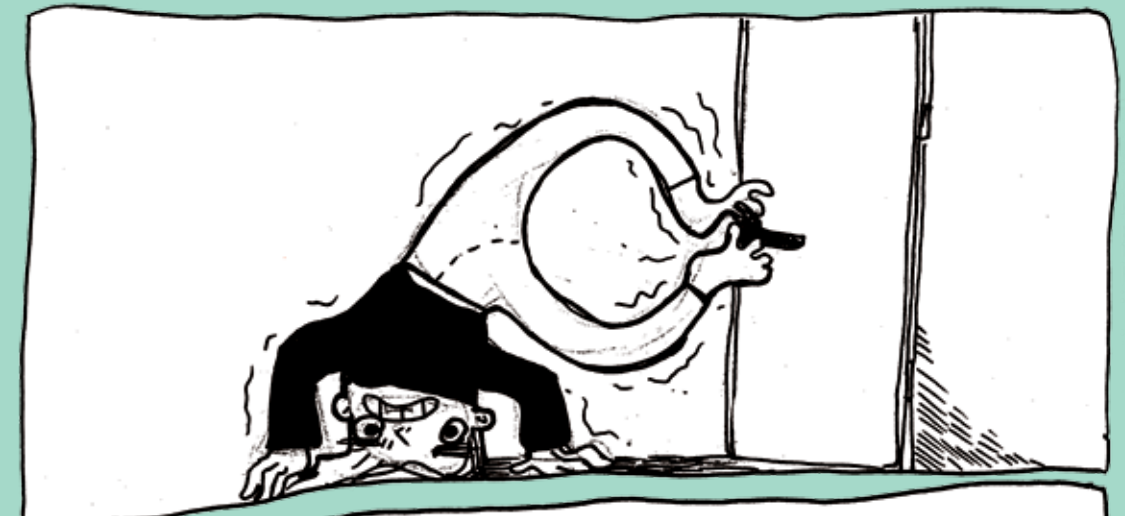
Lukihäiriö on luonnon lahja ihmiskunnalle. Sen ansiosta maisema on joka vilkaisulla erinäköinen. Lukihäiriöt tuottavat onnekkaita sattumia. Esimerkiksi sanat **traktori** ja **diktaattori** saattavat lipsahtaa sekaisin. Niitä yhdistää pituus ja sointi. Sanojen sekoittuminen ei ole ongelma, sillä se houkuttelee esiin jänniä mielikuvia. Sattuman ansiosta voidaan vaikka ajatella, että traktori tekee luonnolle samaa kuin diktaattori ihmisille. Tällaiset vahingossa syntyvät päätelmät voivat tuntua huvittavilta, mutta ne kannattaa ottaa vakavasti. Lukemalla väärin voi oppia uutta.

Kouluissa opetellaan, kuinka mainokset pyrkivät vaikuttamaan meihin. Opetuksen ansiosta olemme varsin taidokkaita purkamaan kuvia ja iskulauseita. Sanat ja kuvat eivät kuitenkaan ole kaikkivoipaisia. Lähikaupassa asioidessa voi huomata, että tuotteiden sijoittelulla on oikeastaan suurempi vaikutus kuin mainoksilla. Karkkihyllyt on sijoitettu kassojen viereen, jotta kassajonossa iskisi makean hinku. Vaikka ymmärtää, **ettei suklaapatukan ostaminen tee onnelliseksi**, on sitä vaikea vastustaa, kun joutuu odottamaan vuoroaan sen vieressä. Meidän tulisi harjaantua lukemaan rakennettuja ympäristöjä yhtä kriittisesti kuin kuvia ja tekstejä.

Rakennetut ympäristöt kuten kadut, ladut, puistot ja laitokset on suunniteltu ohjaamaan ihmisten käytöstä. Julkiset tilat ovat käyttäytymistehtaita, jotka säätelevät sitä, mikä on suotavaa ja minkälaisia suhteita voimme luoda toisiimme. Rakennukset ohjaavat meitä toimimaan suunnittelijoiden arvojen mukaisesti. Isoissa kaivakuissa holveissa tulee liikuttua varovaisesti ja puhuttua hiljaa, etteivät muut kuule. Tilojen vaikutus on usein vaivhkaista. Miksi kaikki käyttävät kotona samaa vessa, mutta koulussa täytyy olla erilliset tilat? Missä vaiheessa sukupuolten perusteella erotellut vessat muuttuivat normaaleiksi?

On tärkeää käyttäytyä väärin, jotta voi harjaantua tunnistamaan rakennettuun ympäristöön upotettuja arvolatauksia. Älkää avatko ovea käyttämällä käsiä! Se näyttää hassulta, ihan kuin joku kättelisi seinää, jotta saisi luvan kulkea sen läpi. Mitä tapahtuu, jos pyrkii sisään nojaamalla oven kahvaan pepulla tai hyppäämällä ikkunasta? Pääseekö silloin oikeasti sisään vai ilmestyykö tempauksen kautta johonkin toiseen paikkaan? Kannattaa kokeilla. Älkää istuko tuoleilla, ne tekevät pahaa selälle! Kannattaa opetella kyykkyistunta ja pitää riittävästi taukoja. Missä vaiheessa tuolit korvasivat yhteisesti istuttavat penkit?

Väärin käyttäytyminen voi olla vaikeaa, jos on liikkeellä yksin. Siksi kannattaa tarttua toimeen kavereiden kanssa. Jaloista käsin –leirikoulussa harjoiteltiin yhdessä tekemisen avulla virittyvää kriittistä toimintaa. Hilppaisimme metsään, äänestimme koko ryhmän voimin, mihin suuntaan liikuimme ja mitä teimme. Kävelyn päätteeksi muovailimme kulkemastamme reitistä savikartat. Ne koottiin yhteen, jonka jälkeen kävimme kokemusta läpi tunnistaen, mitkä paikat ja luonnonkappaleet vaikuttivat toimintaamme. Tällä tavalla kaupungit pitäisi suunnitella.

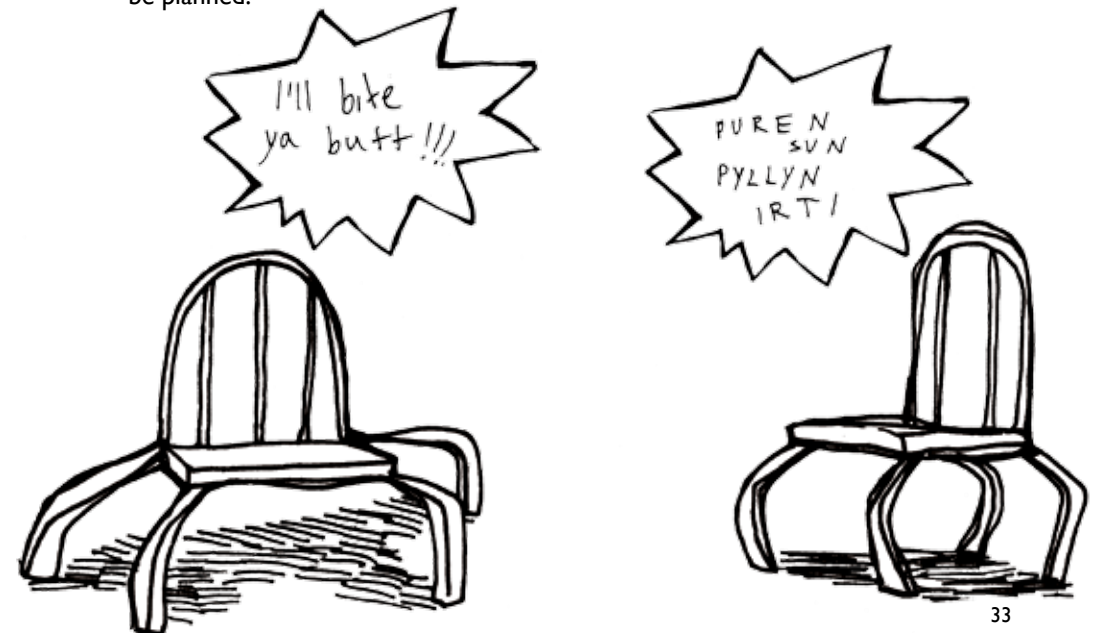
Dyslexia is nature's gift to humanity. Thanks to it, the world appears different at every glance. Stories of dyslexia are full of lucky coincidences. For example, a speaker might intend to say the word tractor but the word dictator comes out instead. The words are similar in length and sound somewhat alike. Such slips of the tongue are not a problem, because they can also give rise to new ideas and associations. In the example case, the coincidence might lead to the idea of the tractor being like a dictator if we come to equate its impact on the environment with the total control a dictator has over people. These types of insights and associations might seem funny, but they may also have a deeper point that is worth taking seriously. Thanks to mistakes in reading we might well learn something new.

At school, we learn about the ways advertisements work to influence us. Thanks to the education we receive, we are skilled at dissecting discourses and deconstructing images and slogans. Words and images are not, however, omnipotent. When visiting a grocery store, we can see that product placement actually plays a greater role than advertisements. Candy shelves are placed near the cashier's desks so that while standing in line, we would find ourselves craving for sweet treats. Although we understand very well that buying a chocolate bar won't bring happiness, it is difficult to resist it when it is staring right at us when we are waiting for our turn. We should learn to interpret the built environment as critically as we can analyze images and texts.

The built environment such as streets, skiing trails, parks and institutions have been designed to control human behavior. Public spaces are behavior factories regulating what is acceptable and what kinds of relationships we can establish with each other. Buildings guide us to act according to the values with their creators. In large echoing spaces, we tend to move and speak quietly so that the others wouldn't hear us. The impact spaces have on us is often insidious, seeping. Why do we all use the same bathroom at home but at school we must have separate spaces? When did gender segregation of public restrooms become normal?

Misbehaving is important, because it leads us to identify and lay bare value commitments embedded in the built environment [HIENO!]. Don't open the door using your hands! It looks silly—as if somebody was trying to shake hands with the wall [to gain permission to pass through it. What happens if you try to get in by leaning on the door handle with your butt or by jumping in through the window? Will you really get in the place you intended to enter, or will this little experiment take you to an entirely different location? It is worth trying. Don't sit on chairs. They will ruin your back! Learn the resting squat instead and take plenty of breaks. When did chairs replace benches capable of seating many people?

Misbehaving might be challenging if you are on the move by yourself. That is why it is a good idea to gather friends and do it together. In the World Perceived through the Feet camp school we learned the ropes of critical action through working in groups. We scurried into the woods and a series of votings was organized regarding the direction in which to proceed and the activities to take up during the walk. After the walk, we created clay maps representing the route we took. They were then put together followed by a discussion on the experience by identifying which places and natural formations affected our actions. This is the way cities should be planned.

MINNE TÄSTÄ?

KÄVELYHARJOITUS 8-120 OSALLISTUJALLE

1. Nimetkää ryhmälle puheenjohtaja ja ääntenlaskija.
 - a. Puheenjohtaja esittelee harjoitteen ja pitää huolta siitä, että kaikki ymmärtävät, kuinka kävelyn aikana toimitaan.
 - b. Puheenjohtaja kutsuu äänestyksen koolle sitä mukaan, kun osallistujat tekevät aloitteita. Puheenjohtaja ei voi äänestää eikä tehdä aloitetta.
 - c. Ääntenlaskijan tehtävä on laskea äänet ja pitää huolta siitä, että valittujen aloitteiden käytäntöjä noudatetaan.
2. Äänestäkää mihin ilmansuuntaan lähette kulkemaan.
 - a. Eniten ääniä saanut ehdotus voittaa ja sen määräämään suuntaan liikutaan, kunnes joku tekee ensimmäisen aloitteen (ensimmäistä suunta-äänestystä ei lasketa aloitteeksi).
3. Ryhmän on liikuttava yhtenä massana, jotta kaikki pysyvät kuuloetäisyydellä.
 - a. Henkilö, jonka ehdotus on valittu vie joukkoa.
 - b. Ääntenlaskijalla on velvollisuus pitää huolta siitä, että suunta pysyy tarkkana.
4. Jokainen osallistuja on veloitettu tekemään yhden aloitteen, josta äänestetään.
 - a. Aloite voi koskea mitä tahansa toimintaa. Esimerkiksi sitä, mihin suuntaan risteyksessä käännytään tai sitä, miten toimitaan vaikeasti ylitettävän esteen äärellä.
 - b. Aloitteen voi esittää milloin vain. Sen esittämipaikkana voivat toimia polunristeykset ja merkittävät luonnonilmiöt.
 - c. Jokaisen osallistujan tulee esittää yksi aloite.

5. Kun aloite on esitelty ryhmälle siitä äänestetään.
 - a. Äänestystulos päättää ryhdytäänkö aloitteen mukaiseen toimintaan. Kaikki paitsi puheenjohtaja saavat äänestää.
 - b. Kaikkien on osallistuttava toimintaan, joka on äänestetty suoritettavaksi.
6. Mikäli ehdotus saa puolet äänistä, se toteutetaan ehdoitta. Mikäli aloite saa alle puolet äänistä, jatketaan edellisen aloitteen määrittämää toimintaa.
 - a. Ainoastaan seuraava aloiteäänestys katkaisee edellisen aloitteen määrittämisen toiminnan.
 - b. Kaikki aloitteet, joista äänestetään lasketaan aloitteiksi.
7. Jokaisella on velvollisuus huomauttaa, mikäli harjoite äityy epämukavaksi ja pyytää puheenjohtajaa pysäyttämään eteneminen.
 - a. Pysähdys kestää siihen saakka kunnes joku tekee seuraavan aloitteen tai epämukavuus on muuten väistynyt.
8. Kävely saavuttaa puolenvälin, kun kaikki ovat tehneet aloitteen, josta on äänestetty.
 - a. Tämän jälkeen äänestetään uusista säännöistä ja palataan alkupisteeseen.

WHERE TO?

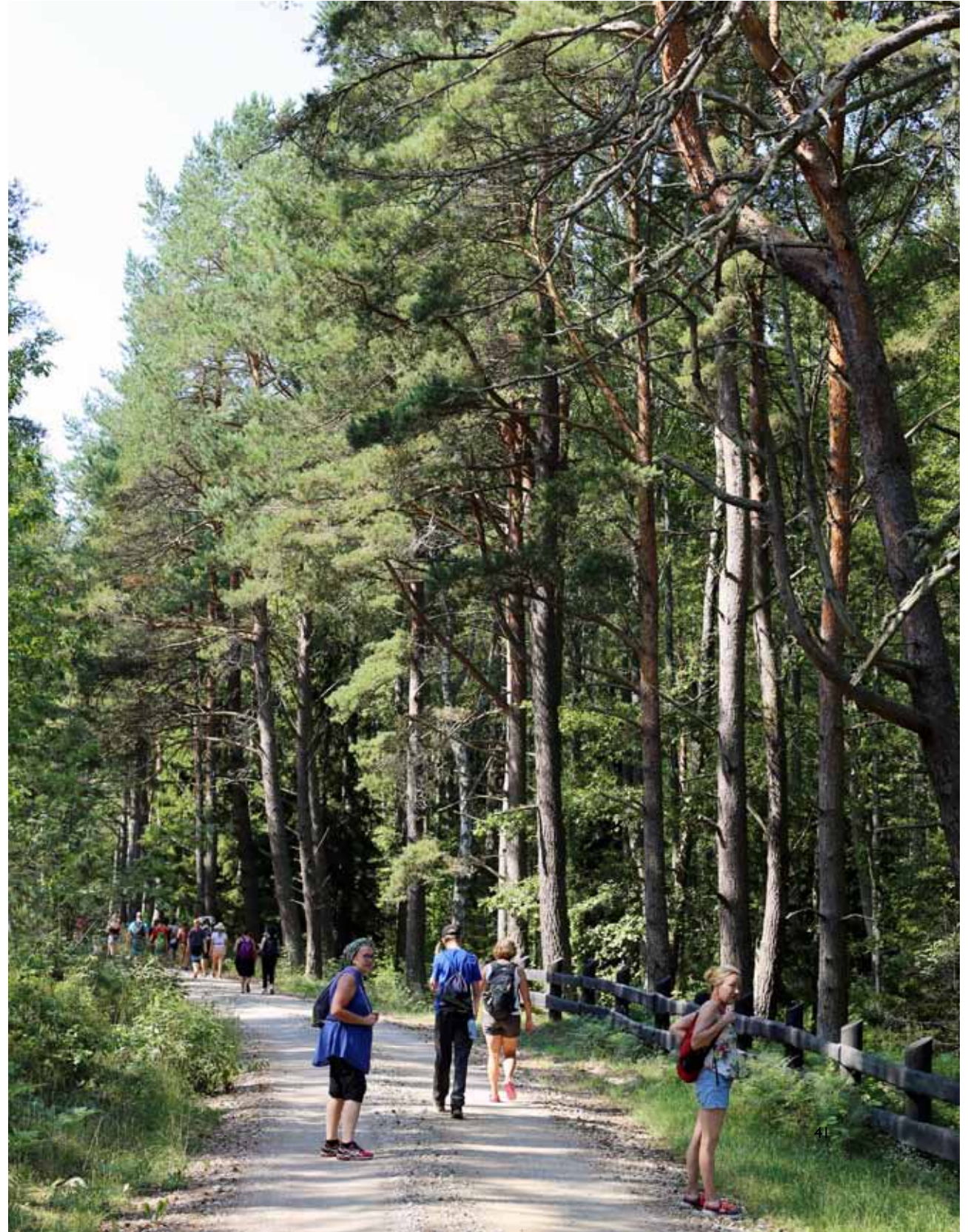

WALKING EXERCISE FOR 8 TO 120 PARTICIPANTS

1. Appoint a chairperson and a scrutineer for the group.
 - a. The chairperson presents the exercise and makes sure that everyone has understood what to do during the walk.
 - b. Participants make proposals and the chairperson organizes a voting for each proposal. The chairperson does not vote and does not make proposals.
 - c. The task of the scrutineer is to count the votes and see to it that the practices of the selected proposals are followed.
2. Participants cast a vote for the direction they would like to take.
 - a. The direction with most votes is selected, and the group moves into that direction until somebody makes the first proposal (the initial voting concerning what direction to take does not count as an actual proposal).
3. The group must move as one entity, all participants from a hearing distance from the group.
 - a. The person whose proposal was selected leads the group.
 - b. The scrutineer must see to it that accurate direction is maintained.
4. It is the responsibility of each participant to make one proposal for which a voting is organized.
 - a. The proposal can be any action, for example which direction to take when arriving at a crossroads or what to do when facing an obstacle that is difficult to conquer.
 - b. A proposal can be made any time. A location where it can be made can be a point where paths cross each other and interesting natural formations .
 - c. Each participant must make one proposal.

5. Once a proposal has been made and presented to the group, a voting will be organized.
 - a. The result of the voting shows whether the proposed action will be taken. All participants except the chairperson have the right to vote.
 - b. All participants must participate in the activity put forward in the selected proposal.
6. If a proposal gets half of the votes, it will be accepted unconditionally. If a proposal gets less than half of the votes, the previously selected activity continues.
 - a. The previously selected activity continues on until the next proposal is made and the next voting organized.
 - b. All proposals for which a voting is organized count as proposals.
7. Any participant has the responsibility to speak up and ask the chairperson to pause the activity if the activity becomes too uncomfortable.
 - a. The pause will continue until someone makes a new proposal or the situation is no longer uncomfortable.
8. The group will reach half way when everyone has made a proposal and a voting has been organized.
 - a. After this, a voting for the new rules will take place and the group will head back towards the starting point.

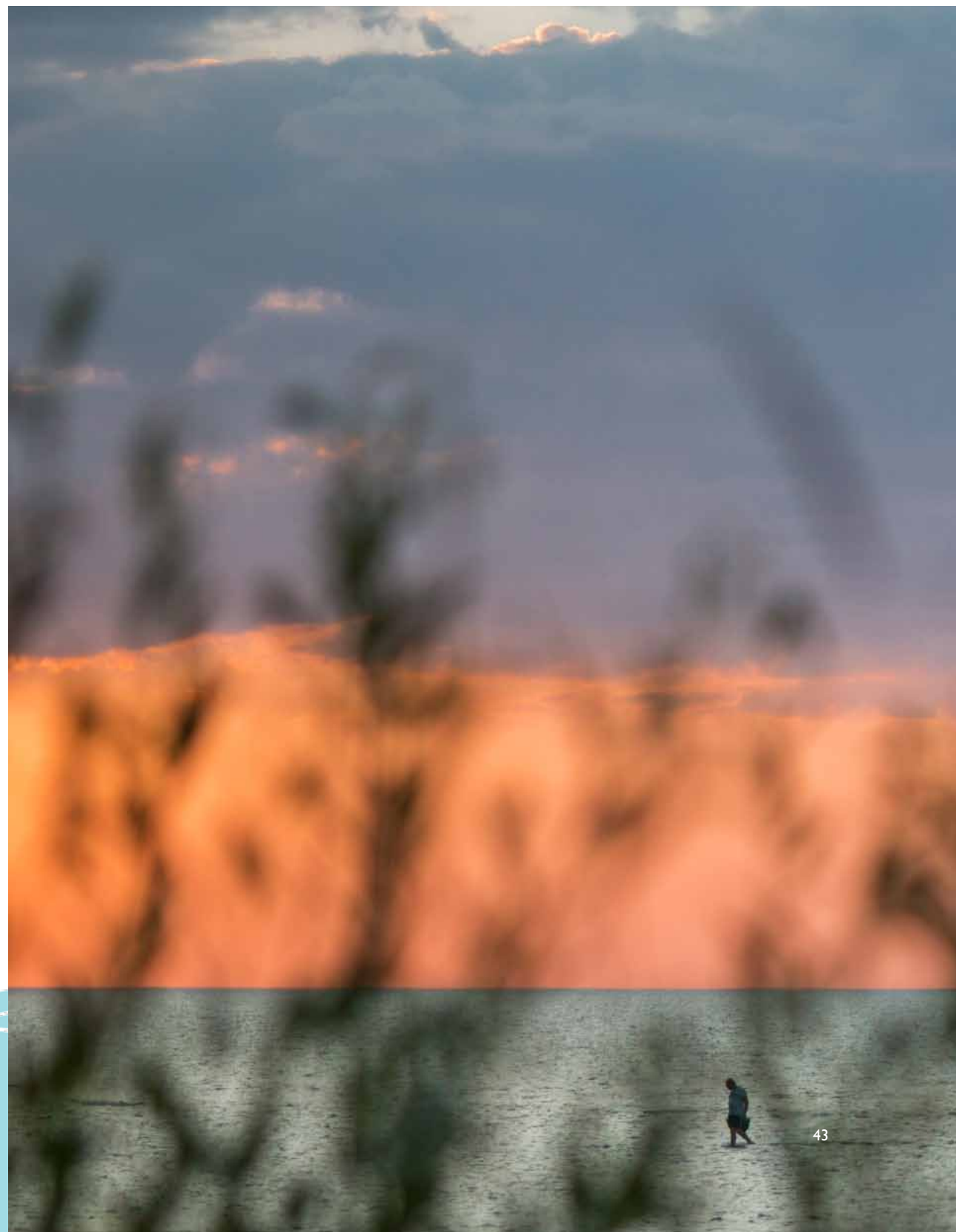

MIELIENI JALOISTA – LUONTORETKEILYÄ KOLKASSA

ON MY MIND'S FOOT – WANDERING AROUND CAPE KOLKA

TERO MAKKONEN

Riian lahdella puhaltaa tuuli. Kaukana siintävä Kolkan niemen kärki näkyy selvästi, mutta ei tule lähemmäksi, vaikka kuinka kiihdyttäisin vauhtia. Määränpää on liian lähellä, mutta niin kaukana. Silmänkantamattomiin näkyy pelkkää merta, hiekkarantaa ja havumetsää, sitä samaa koko matkan. Miten ihmeessä jaksan kävellä kyllästymättä koko tuon matkan? Minun on luotettava siihen, että pääsen perille jossain vaiheessa, kahden tai kuuden tunnin kuluessa. Mitä väliä sillä ylipäättään on, milloin olen perillä. Kulkiessani näkymät, äänet ja tunnelmat vaihtuvat alituisen. Perille päästyäni joudun taas katselemaan samaa näkymää monta tuntia. Perillä paistaa sama aurinko, puhaltaa sama tuuli ja kohtaan saman meren, hiekkarannan ja mäntymetsän tunnelman. Keskityn siis kävelyyn tässä vaihtuvien hetkien hetkessä, tässä paikassa.

Aallot vyöryvät säännöllisellä sykllillä rantaan. Tiiviisti pakkautunut rantahiekka tummuu silmissä vaalentuen saman tien aallon paetessa takaisin. Korkealta paistava, lämmin aurinko kimalluttaa hiekan pienet jyvät valoleikkiin, jota kestää seuraavan aallon tuloon. Tämä toistuu juuri niin kauan kuin tuuli nostaa aaltoja ja aallot huuhtovat rantaa. Rantavedessä miljoonat simpukankuorten palaset pyörivät kuin pesukoneessa ja jauhautuvat aina vain pienemmiksi paloiksi häviten vähitellen näkyvistä antaen tilaa seuraaville tulokkaille. Rannalle ajautuvat kuolleet eläimet kaukaakin mereltä, mutta myös ihmisen sinne kylvämät roskat ja muovit. Ranta kertoo, mistä meri luopuu. Hiekka toistuu samankaltaisena pitkin matkaa. Säännöllisin väliajoin vettä virtaa myös metsän puolelta. Hiekkamaasta purkautuu pohjavettä, joka muodostaa pieniä vesialtaita ennen kuin päätyy mereen. Kun lämpimässä merivedessä kahlattuaan upottaa jalkansa ensi kertaa näihin vesiin, tuntuu se todella kylmältä, mutta virkistävältä.

Askelet toistuvat säännöllisellä rytmillä. Hiekka painuu jalkojen alla juuri sopivasti, jotta voin tuntea maan ja hiekan koostumuksen, mutta pääsen kuitenkin vaivattomasti eteenpäin. Helpoin kulkureitti sijaitsee noin puoli metriä aaltojen huuhtomasta rantahiekasta rantaan päin. Jos erehdyn kauemmas rannalle, alkaa hiekka nujua jalkojen alla eikä matkanteko ole enää sujuvaa. Joudun irrottautumaan kävelyn rytmistä, tunteesta, jossa olen automatisoinut jalkani kulkemaan eteenpäin ja antanut itselleni luvan nauttia kävelyn rauhoittavasta hetkestä maisemineen ja tunnelmineen. Joudun selviytymiskamppailuun hiekan kanssa. Ajatukseni keskittyvät vain etenemiseen, sillä yksikään askel pehmeässä hiekassa ei ole samanlainen, vaan jalkani joutuvat jatkuvasti tekemään korjausliikkeitä, jotta pääsisin eteenpäin. Jalkani palaavat pian takaisin keveämmälle alustalle antaakseen ajatukselleni rauhan.

Kauempana rannasta maiseman avaruus pysähtyy metsän seinään. Vankat ja tuulesa varttuneet männyt ovat vääntyilleet vuosikymmenien viimoissa mitä mielenkiintoisimman muotoisiksi. Ne ovat asettuneet metsäksi sinne, missä ovat saaneet juurensa riittävän syvälle hiekkamaahan, missä ne voivat häiritsemättä kasvaa suuriksi. Rohkeat puut yrittävät asettua mitä mahdottomimpiin paikkoihin, mutta rantahietikolla niitä ei kuitenkaan näe, vaan aina kauempana rannasta. Ajan kuluessa ja meren paetessa kauemmas metsä hivutautuu lähemmäs, mutta turvaväli pysyy.

Kun olen kävellyt riittävän pitkään, kehoni kankeus katoaa ja pääsen kävelyn rytmiin. Silloin mielelle jää aikaa ottaa vastaan ympäristön vivahteita; ohi lentävän linnun lentotapa, rannan erikoiset muodostelmat tai vaikkapa simpukan kuori pehmeässä hiekassa. Kuulen tarkemmin myös oman hengitykseni ja siinä tapahtuvat kävelyn rytmiin mukautuvat painahdukset. Miten selvästi kuulenkaan. Kun taustalla kuuluu vain meren pauhu, voin keskittyä sisältäni kumpuaviin ääniin.

Kolkan niemen kärki jakaa sitä huuhtovat rannat omiksi maailmoikseen. Kärjen länsipuolella maisema avautuu avarampana. Hiekkarantaa on laajempi kaistale ennen kuin metsä alkaa. Kärjen turistipaljouden alkaessa hellittää avaruuden aistii paremmin. On tilaa hengittää. Hiekkasärkillä lentää kahlaajaparvia, ja lokkejakin näkee enemmän kuin niemen itärannalla. Alkumatkasta, itärannalla oli kova tuuli ja aallokko, täällä länsipuolella tuuli on kevyttä ja aallot ovat hentoja. On kuin maisema ja luonto olisivat rauhoittuneet minun kulkemiseni rytmiin eikä päinvastoin. Kun matkasta on ohitettu puoliväli, kulkeminen sujuu omalla painollaan, ikään kuin mieli olisi päässyt matkan päälle.

Etelän taivaalla näkyy tumma pilvialue, joka tummuu yhä sinisemmäksi. Ukkosrintama lähestyy matkan viimeisellä taipaleella. Aurinko katoaa pilveen ja hiekan ja meren sävyt muuttuvat. Välillä aurinko pilkistää hetkisen pilviverhon läpi ja saa maiseman näyttämään dramaattiselta. Ukkosvalo löytää matalasta rantavedestä vihreän ja turkoosin sävyjä. Mäntyjen seinä värjäytyy vahvan vihreäksi ja hennot puut näyttävät surumielisiltä. Kaukana edessä välähtävät salammat, mutta jyrinä viipty. Yritän arvioida, saavuttaako rintama minut vai kiertääkö se etelän kautta ohitse. Kartoitin kävellessäni suojautumispaikkoja sateelta ja tuulelta, olen näkevinäni ilmassa pölyävää rantahiekkaa. Miten maisema voikaan muuttua näin tyystin juuri, kun olin rauhoittunut siihen ja löytänyt kulkemisen rytmin. Jalkani vievät minua samalla rannalla, mutta aivan kuin eri paikassa. Minne jalkani kuljettavat mieleni huomenna?

Winds blow over the Gulf of Riga. The tip of Kolkasrags, Cape Kolka, is clearly visible in the distance, but it is not getting any closer, no matter how hard I try to walk in hurried steps. The destination is close and far simultaneously. As far as the eye can see, broad vistas of the sea, sandy beach and coniferous forest are laid out before my eyes, the same all the way. How on earth will I be able to cover that distance on foot, all the way without getting bored? I have to trust myself, I have to believe that at some point, in two hours, or maybe six, I will reach my destination. What difference does it make anyway when I arrive. As I walk, the view, sounds and moods are ever changing. And after having reached my destination, I will have to look at the same view for hours again. Over there where I am headed, the same sun will be shining, the same wind will be blowing, and I will be greeted by the same mood of the sea, sand and coniferous woodland. So, I decide to focus on walking in the moment of changing moments, in this very place.

The waves roll onto the shore with a cyclic regularity. The tightly packed wet sand darkens as I watch it, only to lighten again as the wave recedes. Shining from high above, the warm sun finds the tiny sand grains with its glittering touch, inviting them to join the play of light that goes on until the arrival of the next wave. This will be repeated as long as there will be wind to give rise to waves that must wash onto the shore. In the shallow water, millions of mussel shells are whirling as if in a washing machine, being ground into smaller and smaller pieces, and one day, vanishing from sight and making way for new arrivals. Dead animals from the distant waters are washed onto the shore, together with all the plastic and other garbage left behind by people. The shore tells the story of that which the sea has given away. The sand repeats itself, the same, the same, all the way. At regular intervals, water flows from the forest side, too. Ground water oozes from the sandy earth, forming small pools before its entry into the sea. After having waded for a long time in the warm sea water, setting foot into these pools for the first time feels very cold but invigorating.

My steps have a regular rhythm. The feet sink into the sand just enough so that I can feel the consistency of the soil and sand but can keep walking effortlessly. The easiest route goes about half a meter from the wet band of sand the waves keep washing onto. If I wander farther away from the water's edge towards the dry land, my feet sink too deep into the sand, making walking cumbersome. My walking rhythm becomes compromised. I lose the feeling that the walk is walking itself, automatically as it were, and I have to let go of the idea of enjoying the calming moment of walking with its landscapes and moods. I end up in a fight for survival with the sand. My thoughts are focused on one thing only: moving forward. Because now, not even one step I take on the sand is the same, but my feet must make corrective movements all the time in order to keep moving forward. Soon I resume the surface where my step feels lighter to let my mind regain its peace.

Farther away from the shore, the vast openness of the landscape stops at the forest wall. Sturdy pines that the winds have wielded over decades have twisted and bent themselves into all imaginable formations. The trees have taken a stand and formed a forest where their roots have grown deep enough for their trunks to grow tall. The courageous trees are trying to set root in the most impossible of places, but they are not seen on the beach, for they always reside a bit farther away from it. As time passes, the sea will recede and, gradually, the trees will gain roothold, but they will always keep their safe distance.

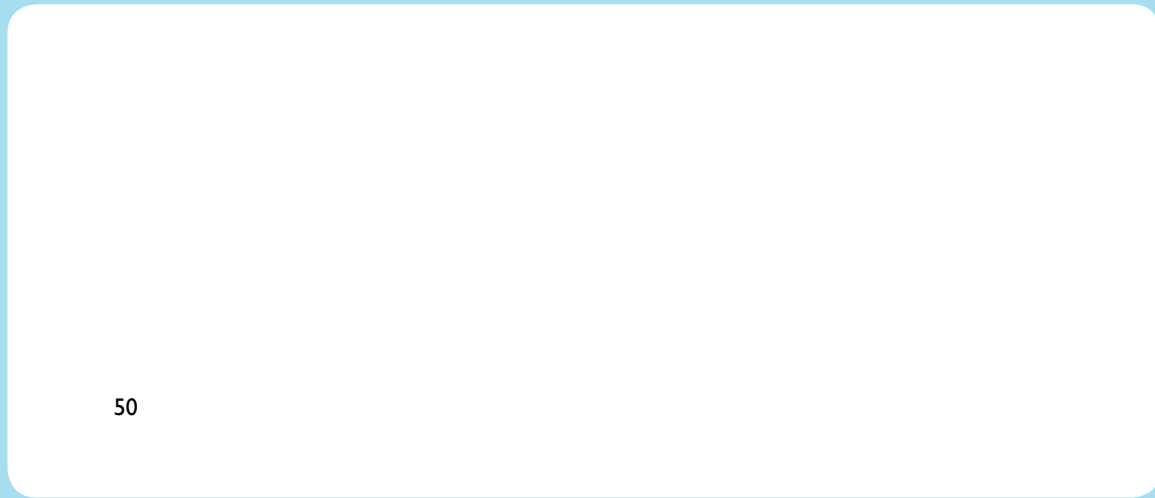
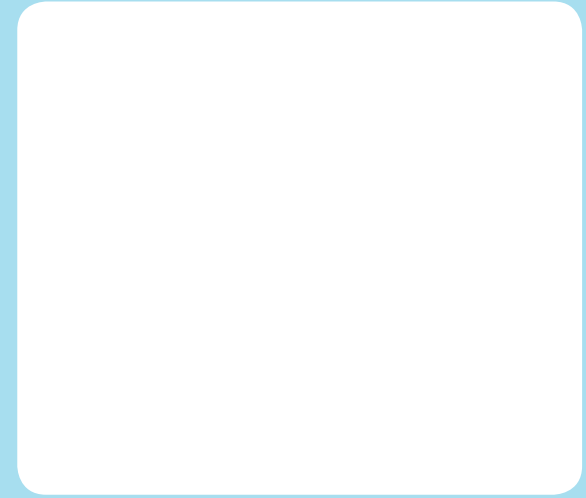
Having walked long enough, tensions in my body are released and I get into the rhythm of walking. Now the mind has time to be receptive to the details of the surroundings: the flight of the birds, the curious formations on the beach, a mussel shell in the soft sand. I am more aware of my own breathing and its fluctuations that are brought about by the changes in the rhythm of my walking. The sharpness of my hearing! With nothing but the thudding waves in the background, I am able to focus on the voices within.

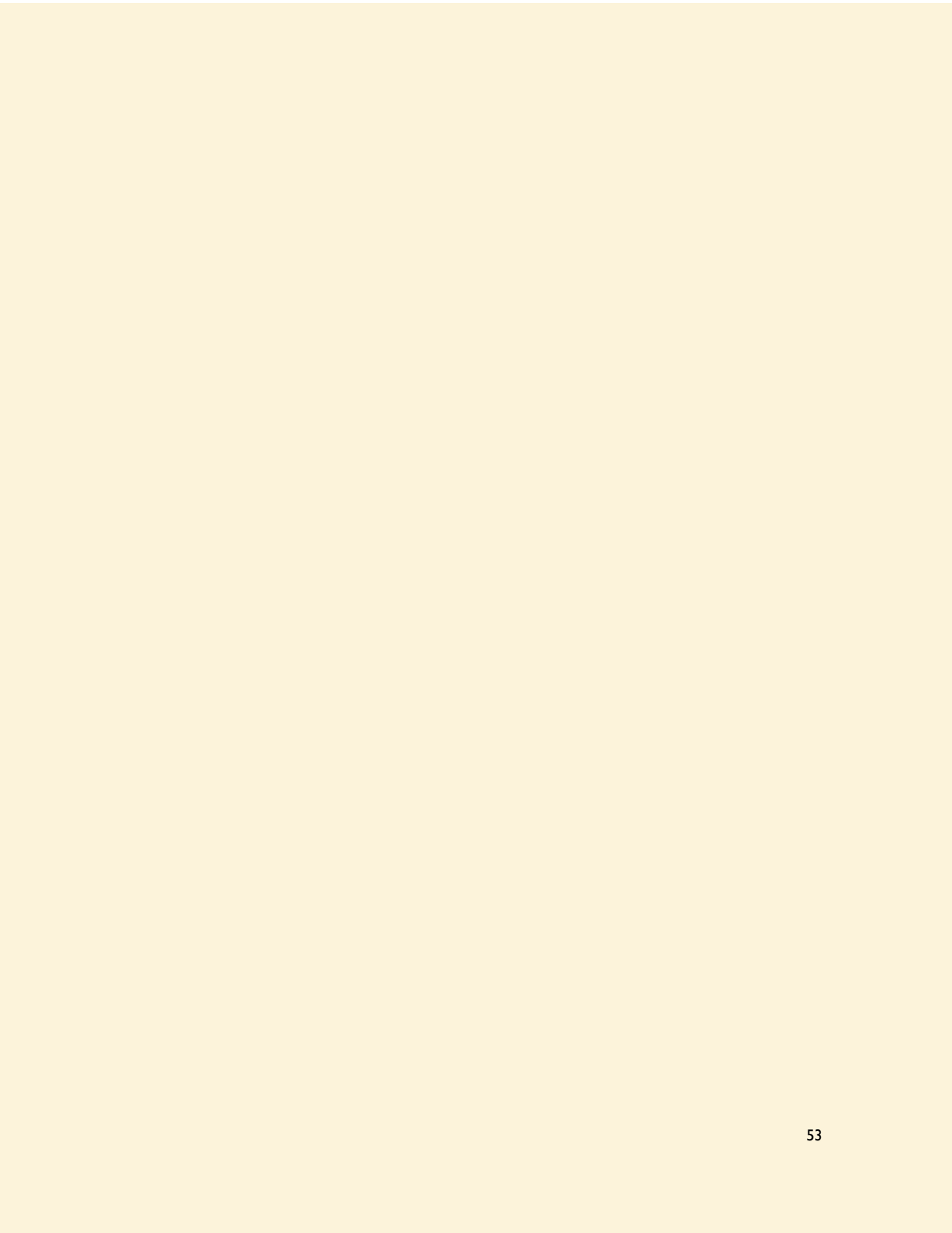
The tip of Cape Kolka divides the waters washing onto its shores and the landscape changes when you move southwards. West of the peninsula, the vista is more open. There is a wider band of sandy beach between the forest and the sea. After getting through the masses of tourists at the very tip, it is easier to sense the vastness. There is room to breathe. Groups of waders are flying over the sandbars and there are more seagulls than on the Eastern shore of the peninsula. At the beginning of my journey along the Eastern shore, the wind was strong and the waves high. Here on the Western side, the wind is light and the waves fragile. It is as if the nature had adjusted to the calm rhythm of my walking and not the other way round. Once I am halfway, the walk seems to be walking itself, it feels like the mind is on foot.

A dark cloud formation looms in the southern sky and it is growing ever darker. A squall line approaches during the last stretch of the journey. The sun disappears into the clouds and the shades of the sea and sand change. At times, the sun shows itself briefly from behind the veil of clouds, lending the landscape a dramatic look. The thunder light finds shades of green and turquoise from the shallow shore water. The pine wall assumes a strong green hue and the slender trees have an air of melancholy. Far in the distance, lightning strikes, but time passes until the sound of thunder is heard. I am trying to estimate whether the squall line will reach me or if it will head south and pass me by. As I walk, I am trying to look for places for shelter from rain and wind, should I need one, and I think I see sand in the air. How suddenly the landscape can change, just when I had calmed down and found the rhythm of walking. My feet move me forward on the same beach, but it feels like being in an entirely different place. Where will my feet carry my mind tomorrow?

Mene kävelylle
ja pysähdy aina
välillä piirtämään
näkemäsi kohte
ympäristöstä

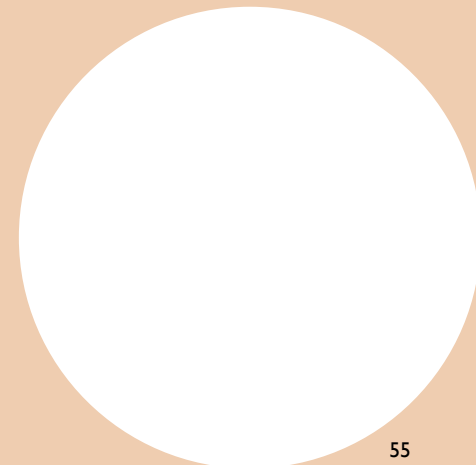
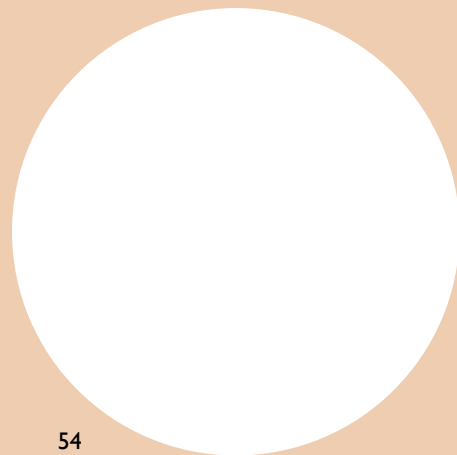
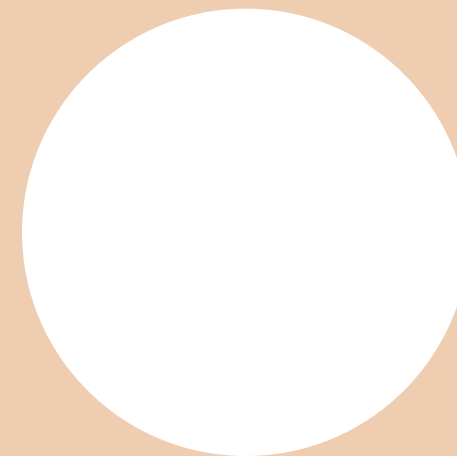
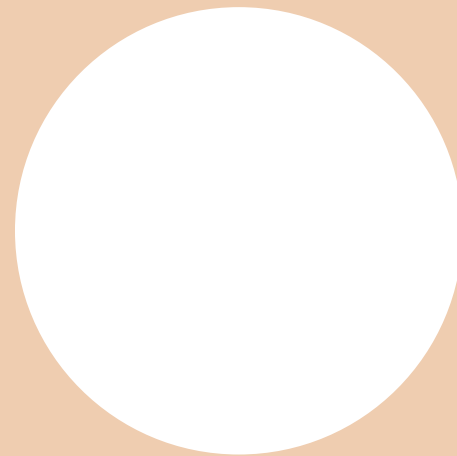

Maalaa tähän
erilaisia tiloja,
muistoja, hetkiä,
tunteita jne...
VÄREINÄ !!!

Esimerkiksi:

- öinen ranta
- talviaamun
maitolas
- jäiset varpaat

JALOISTA KÄSIN - THE WORLD PERCEIVED THROUGH THE FEET

TYÖRYHMÄ / WORKGROUP

Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu:
Kaisu Paavilainen
Tiina Valkeapää

Hämeenlinnan visuaalisten taiteiden
Aimokoulu:
Antti Hämäläinen
Pekka Lehtimäki
Mervi Suomalainen

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Hyvinkää:
Erja Haavisto

MUUT YHTEISTYÖKUMPPANIT / COLLABORATORS

Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö
Liiviläisten kulttuurikeskus/Livonian Culture
Center, Ieva Ernštreite

JULKAISU / PUBLICATION

Jaloista käsin/The World Perceived
through the Feet

Toimitus/Editing Tiina Valkeapää

Käännökset/Translations Sari Kokkola

Taitto/Graphic Design Anne Vasko

Kuvitus/Illustrations Anni Karen

JANAKKALA

UTÖ

KOLKA

Kirjavinkkejä / Books to read:

Gros, Frédéric: Kävelyn filosofiaa/Marcher, une philosophie
Ibsen, Henrik: Villisorsa/The Wild Duck
Kieran, Dan: Joutilas matkailija/The Idle Traveller
Lee, Laurie: Niin minä lähdin maailmalle keskikesän aamuna/As I Walked Out
One Midsummer Morning
Sidgwick, A. H.: Kävelysesseeet/Walking Essays
Stevenson, Robert Louis.:
Kävelyretkistä/Walking Tours
Aasin kanssa matkalla Seve�nien vuorimaalla/Travels with a Donkey in the
Cévennes
Thoreau, Henry David
Kansalaistottelemattomuudesta/Civil Disobedience
Kolme matkaa erämaahan/The Maine Woods
Kävelemisen taito/Walking
Walden, elämää metsässä/Walden
Vainonen, Jyrki: Askelia

